3 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شىنجياڭ قىزمەتى جونىندەگى ئاگىمە ئاجلىسىنىڭ رۇحىن ۋىرەنەيلى، دايەكتىلەندىرەيلى جاڭا داۋىردەگى جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك شىنجياڭ قۇرۇۋا قۇلشىنايلى

بۇقاراغا باقىت پەن مەيىرىمدى سەزىندىردى

ـــ شىنجياڭ خالىق تۇرمىسى قىزمەتىن ەگجەي ـ تەگجەيلى، ناقىتى، تۈبەگەيلى تىياناقتاندىرۇغا تاباندى بولدى

□ خالىق گازەتىنىڭ تىلشىلەرى

"قازىر ۋساق ـ تۇيەك سىرقاتتاردى قىستاق نەمەسە قالاشقىلىق وزىندە كورسەتە الامز، ۋلكەن شىياخانالارغا بارۇدىڭ قاجەتى جوق، وتە قولايلى بولدى!"، ـ دەدى شىنجياڭ قاشقار ايماغى يوپۇرغا اۋدانى يوپۇرغا قالاشغى ئاۋزالقۇم قىستاغىندا شاندۇڭنان شىنجياڭغا كومەكتەسۇگە كەلگەن شىياگەرگە كورىنىپ جاتقان پاشاگۇل راحمان. بۇگىنگى كۇندە شىنجياڭنىڭ نەگزگى ساتىسىنداغى پاشاگۇل سياقتى بۇقارالار يگىلىكتەنگەن ەمدەۋ قىزمەت وتەۋدىڭ دەڭگەيى ۋزدىكسىز جوغارىلاۋدا.

2 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شىنجياڭ قىزمەتى جونىندەگى ئاگىمە ئاجلىسى اشىلغان 6 جىلدان بەرى، پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ پارەندى باشىلىغندا، شىنجياڭ ۋيغۇر ئاۋتونومياىلى رايوندىق پارتكوم ئار ۋلت كادرلارى مەن بۇقاراسىن نىتماقتاستىرىپ، باستاپ، خالىقتى وزەك ەتكەن داۋۇ يدەياسىن بۇلجماي اتقارىپ، ئۇرلى قىزمەتتەردى ەگجەي ـ تەگجەيلى، ناقىتى، تۈبەگەيلى تىياناقتاندىرىپ، "خالىقتى بارىنەن جوغارى قويۇدى" بۇقارا تۇرمىسىنىڭ بۇگە ـ شىگەسىنە دەيىن ەنگىزدى.

ئىبر ـ بىرلەگەن ساندى مالىمەتتەر خالىق تۇرمىسى جاغدايىن ئاغارتادى: شىنجياڭ قازىنا مەجە ەسەبىنىڭ 70%تەن استامىن خالىق تۇرمىسىن قامتاماسىز ەتۇگە جانە جاقسارتۇغا جۇمساۋغا ۋزدىكسىز تابىاندى بولدى؛ ئاۋتونومياىلى رايون قالا ـ قالاشقىتاردا ئەى بىردە ـ ئىبر ادامى جۇمسقا ورنالاسپاغان وتباسلارىن 24 ساعات شىنىدە يكەمدى اداقتاپ، كەم دەگەندە، بىرەۋىن جۇمىستاندىرۇغا كەپىلدىك ەتتى؛ 2011 ـ جىلدان بەرى، 2 ميلليون 687 مىڭ 700 وتباسىنىڭ اۋىل ـ قىستاق بەيقۇت ئۇي ينجەنەريا قۇرىلىسى مىندەتىن ورىنداپ، 10 ميلليوننان استام ئار ۋلت ەگىنشى ـ مالشىلارىنىڭ بەيقۇت ۋيدە تۇرۇۋىن، جانعا جايلى قونىستا تۇرۇۋىن جۇزەگە اسردى؛ بيىل 346 مىڭ كەدەي خالىقتىڭ اۋىز سۇ خاۋپسىزدىگى ماسەلەسىن شەشتى...

داۋۇدى خالىق تۇرمىسىن جاقسارتۇدا، جەرگىلىكتى ورىنعا تيىمدىلىك جەتكىزۇدە، ىنتىماقتى كۇشەيتۇدە تىياناقتاندىرىپ، ئار ۋلت بۇقاراسى پارتيانىڭ قامقورلىعى مەن وتان ۋلى شاڭىراعىنىڭ مەيىرىن شىنايى سەزىنىپ، كشى ـ گىرىم وزگەرىس بارىسىندا تابىس سەزىمى مەن باقىت سەزىمىن بارىنشا سەزىندى.

بالالاردى امانتايتىن جەر، قارتتاردى قارايتىن كۇتىمحانا بار، الۇمەتتىك اۋماقتىڭ قىزمەت وتەۋ يقۇاتى ۋزدىكسىز جوغارىلادى

ىلە شاپشال سىبە اۋتونومياىلى اۋدانى قىزىل انار الۇمەتتىك اۋماعىنىڭ "ساعات التى شاعىن ساباقحاناسى" مۇقامەت ادىلجاننىڭ ئار كۇنى مەكتەپتەن قايتقاننان كەيىن، ئسوز جوق، باراتىن جەرىنە اينالدى. "شاعىن ساباقحانا" ئىس جۇزىندە شاعىن ەمەس، الۇمەتتىك اۋماق كەڭسە عيماراتىنىڭ 2 ـ قاباتىندا، تۇپ ـ تۇرا 94 شارشى مەتر بولىپ، ساباقحانا جانە قيمىل ئۇيى سىندى ەكى بولەكتەن قۇرالعان. ساباقحانا ەسىگىن اشقانىمىزدا 15 باستاۋىش مەكتەپ وقۇشىسى بار زەيىندەرىمەن تاپسىرما ورىنداپ وتىرىپتى، 7 جاستان 12 جاسقا دەيىنگى ئار جىلدىقتىڭ وقۇشىلارى بار ەكەن.

"بۇل جەردە كاسىپتىك وقتۇشىلار تاپسىرما بىستەۋگە جەتەكشىلىك ەتىپ قانا قويماي، ئار ئۇرلى اۋەستەرى بويىنشا تاربيەلەيدى". مۇقامەت بيىل 9 جاستا، بۇل جەردە ۋىرەنگەننە ئبىر جىلدان اسپىتى. ول ئار كۇنى كەشتە ساعات 6دان 8گە دەيىن وسى ارادان تاپجىلماۋدى ادەتتىنە اينالدىرعان.

قىزىل انار الۇمەتتىك اۋماعىندا جىلجىمالى جان سانى كوپ، تاۋلى ئوڭىرلى اۋىلدا جۇمىس ىستەيتىندەردىڭ ئوزى 505 وتباسى، 1782 ادامعا جەتەدى. الۇمەتتىك اۋماقتىڭ ئبىرىنشى شۇجيى گۇان شياۋجۇي تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ ارقىلى بالالاردىڭ "مەكتەپتەن قايتقاننان كەيىن قاراۋسىز قالۋ" ماسەلەسى جۇمىس ىستەۋشىلەردىڭ قيىن ماسەلەسىنە اينالعانىن بايقايدى. سونىمەن الۇمەتتىك اۋماق "ساعات التى شاعىن ساباقحاناسىن" قۇرىپ، 2 كاسىپتىك وقىتۇشى مەن ئبىر الۇمەتتىك اۋماق كادىرىن سايكەستىرىپ، مەكتەپتەن قايتقان بالالاردى قاراۋعا جانە ولارعا جەتەكشىلىك ەتۇگە جاۋاپتى ەتىپ، جۇمىس ىستەۋشىلەردى ۋايمەنان ارىلتتى.

الۇمەتتىك اۋماقتىڭ قىزمەت وتەۋ يقۇاتى ۋزدىكسىز جوغارىلاپ، بالالاردى قاراپ قانا قويماي، قارتتارعا دا قارايلاساتىن بولدى.

"ەڭبەكشى خالىق قوس قولىنا سۇيەنىپ، اسەم جياڭتاننىڭ بالىق، كۇرىش مەكەننەن كەسكىندەدى..." ىرحۇدىڭ جاعمدى ىرعاعىنا ىلەسپ، جيڭجۇي "شاجياباڭنىڭ" اريا سى الستان ەستىلدى. ئۇرىمجى قالاسى سايباق رايونى 1 ـ تامىز ئمالىسى گوداۋ الۇمەتتىك اۋماعىنىڭ كۇندىز قارايلاسۇ، قىزمەت وتەۋ ورتالىعىنىڭ قيمىل ۋيىنە كىرگەنىمىزدە بىرىنشە قارت شابىتتانا جاتتىعىپ جاتىر ەكەن.

جاننداعى كىتاپ وقۇ ۋيىندە ئتىلشى كىتاپ وقىپ وتىرعان لي بيڭرۇڭ كارياەمەن اڭگىمە دۇكەننەن قۇردى. لي بيڭرۇڭ بيىل 75 جاستا ەكەن، 2002 ـ جىلى پەنسياعا شىققاننان كەيىن جۇبايى ەكەۋى گوداۋ الۇمەتتىك اۋماعىنىڭ قارتتاردى كۇتىمدەۋ ۋيىنە كوشىپ كەلىپتى. الۇمەتتىك اۋماقتىڭ قىزمەت وتەۋىن اۋىزعا العاندا، كاريا اۋىز جاپىاي ماقتادى: "بۇل جەردە تەاتر ايتۇدان، كىتاپ وقۇدان تىس، ارناۋلى ئنارلى تاعامداردى تۇتىنا الامز. الدىڭعى ئبىر مەزەتتە ىندەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ بولىپ، الۇمەتتىك اۋماقتىڭ ەرىكتىلەرى كۇرىش، ۇن، بالىق، ەت سياقتىلاردى تىكە ۋيىمىزگە جەتكىزىپ بەردى. اسرەسە، قينىشىلعى بار جالعىز تۇرا تىن قارتتارعا ارناۋلى ادام ئدارى ـ دارمەك اپارىپ بەرىپ، قارايلاستى".

"گوداۋ الۇمەتتىك اۋماعىنا قاراستى اۋماقتا 60 جاستان جوغارى 376 قارت بار، الۇمەتتىك اۋماق الدىڭعى مەزگىلدەگى وتباسىلارىن ارالاپ جاعداي ۋعسۇ نەگزىندە، ساتىپ الۇ قىزمەت وتەۋ ئتاسىلى ارقىلى قارتتاردى كۇتىمدەۋ كاسىپتىك قۇرىلمدارى سياقتىلارمەن بىرلەسپ قارتتارعا كۇندىز قارايلاسۇ، قىزمەت وتەۋ پۇنكتىن بىرگە قۇردى"، ـ دەپ تانىستىردى الۇمەتتىك اۋماق شۇجيى شاڭگۇان ايفاڭ.

قازىر شىنجياڭدا بالالاردى امانتاتاپ باعۇ ورنى، كۇندىز قارايلاسۇ ورتالىعى نەگزگى ساتى الۇمەتتىك اۋماعى، اۋىل ـ قىستاق جوننەن جاڭالىق ەمەس، ئوز ماڭايلارىندا ـ اق كوڭىلدەگىدەي قارايلاسۇعا يە بولعان قارتتار مەن بالالار بارعان ساين كوبەيدى.

جابدىق بار، دارىندىلار بار، ئۇي ماڭايىندا ـ اق ەمدەۋ قىزمەت وتەۋىنەن يگىلىكتەندى

72 جاستاعى جىڭ جۇشۇن قارتتىڭ جۇبقتان بەرى قان قىسىمى ئبىراز جوغارىلاپ، بيڭتۇان 2 ـ شىسى تەمىنگۇان قالالىق شياحاناعا بالنيتساعا تۇسكەن ەدى. ئۇيى جاقىندا بولعاندىقتان، تۇستە ۋيىندەگىلەر وعان تاماق جەتكىزىپ بەرە الادى.

بىرىنەشە جىلدىڭ الدىندا، تەمىنگۇان قالالىق شياحانادا اۋرۇ تەكسەرتۇ مۇمكىن ەمەس ەدى، ۋساق ـ تۇيەك سىرقاتتىڭ ئوزىن جوغارى دارەجەلى شياحاناعا بارىپ تەكسەرتكەن سوڭ، قايتا كەلىپ ەمدەلۇگە تۇرا كەلەتىن، كەيدە ئدارى الۇ ئۇشىن دە السقا شاپقىلايتىن. وسىندا قىزمەت ىستەگەننە نەشە ون جىل بولعان شياحانا جۇمىسشى ۋيەمىنىڭ ئتوراعاسى دۇ بيڭشۇن مىنانى تەرەڭ سەزىنگەن ەدى: قاراجات جەتسپەيتىندىكتەن، شياحانادا جوغارى دالدىكتى ارناۋلى جابدىق جوق، دارىندىلار دا كەلە قويمايتىن. وقۇ بىترگەندەردەن ارەڭ قابىلداپ العاندارىدى دا تۇراقتاپ قالدىرۇ قيىن ەدى.

2019 ـ جىلى 9 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنى حىبەي مەدىتسينا داشۇەسى 3 ـ شياحاناسى بيڭتۇان 2 ـ شىسى تەمىنگۇان قالالىق ۋكىمەتپەن توقتامداسىپ، تەمىنگۇان قالالىق خالىق شياحاناسىن رەسمي مىندەتتەمەلى باسقارىپ، حىبەي ولكەسىنەن 9 ەمدەۋ مامانىن ئارقايسى بولىمدەردىڭ مەڭگەرۇشىلگى مىندەتىن ارقالاۋعا جىبەرەدى. قازىر دارىندىلاردى باعىنتامالى باۋلۇ ارقىلى ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنەن 30 نەشە ادام باۋلىندى، شياحانانىڭ وپەراتسيا ئۇيى دە سىكە قوسىلىپ، پايدالانۋعا بەرىلۋ الدىندا تۇر، اناعۇرلىم كوپ تۇرعىندار ئوز ئۇيىنىڭ الدىندا ـ اق ساپالى ەمدەۋ قىزمەت وتەۋىنەن يگىلىكتەنە الاتىن بولدى.

التاي ايماعىندا، كوكتوعاي اۋداندىق خالىق شياحاناسىندا دا شىنجياڭعا كومەككە كەلگەن ئبىر شياگەردىڭ كەلۋىمەن زور وزگەرىستەر تۇىلدى. 10 جىلدىڭ الدىندا ۋ يانبين حيلۇڭجياڭنىڭ چيچيحار قالالىق جۇڭي شياحاناسىنان كوكتوعاي اۋداندىق خالىق شياحاناسىنا كەلگەن كەزدە بۇل ارانىڭ ەمدەۋ شارت ـ جاعدايى ئالى ئبىرشاما ناشار بولاتىن، ناۋقاستاردا ئسال كۇردەلى اۋرۋ بولسا ۇرىمجىگە جۇگىرىپ، ئبىر بارىپ ـ كەلۋ ئۇشىن 1000 كيلومەتردەي جول باساتىن، اقشا جۇمساۋمەن بىرگە، ۋاقىت تا زايا بولاتىن. "قازىر كوكتوعاي اۋدانىنان سىرت، توڭىرەكتەگى اۋدان، قالالاردىعى ناۋقاستار دا شياحانامىزعا اۋرۋ كورسەتۇگە كەلەدى"، ـ دەدى ۋ يانبين. ول جاۋاپتى رەنتگەن بولىمىندە قازىر كۇننە اۋرۋ كورسەتەتىندەردىڭ سانى ول العاش كەلگەن كەزدەگىدەن نەشە ەسە كوبەيگەن.

ۋ يانبين اۋىلعا بارىپ ارالاپ ئجۇرىپ ناۋقاس كورۇگە دە تاباندى بولدى. ئار جولى اۋىلعا بارعاندا ول ۋاقىت شىعارىپ، اۋىلدىق شياحانادا بىرلەسپ دياگنوز قويىپ، اۋىل ـ قىستاق شياگەرلەرىنە ئوزىنىڭ كەسكىن ارقىلى دياگنوز قويۇ ـ ەمدەۋ تەحنىكاسى مەن تاجرىيەسىن ئبولىسپ، "كەتپەيتىن قوسىندى" جەتىلدىردى.

ەمدەۋ قوسىنىنىڭ قابىلەتى جوغارىلاۋمەن بىرگە، شىنجياڭنىڭ جەر ـ جەرىنىڭ ەمدەۋدى قامتاماسىز ەتۇ دەڭگەيى ۋزدىكسىز جوغارىلادى. وتكەن ئبىر جىلدا شىنجياڭ اۋدان، سوندداي ـ اق اۋداننان جوغارى شياحانالاردىڭ الس ارالىقتان ەمدەۋىن تولىق قامتۇدى جۇزەگە اسىرىپ، اۋىل ـ قالاشق شياحانالارىن، قىستاق ەمحانالارىن ولشەمدەندىرۇ سالىستىرماسى 100%كە جەتتى. نەگزگى ەمدەۋ قامسىزداندىرۇ، سالماقتى اۋرۋلار قامسىزداندىرۇدى، ەمدەۋ قۇتقارۇ ـ كومەگى سىندى 3 قابات قامتاماسىزداندىرۇ ئتۇزىمى ۋزدىكسىز كەمەلدەنىپ، قامسىزداندىرۇعا قاتىناسۇ سالىستىرماسى 95%تەن جوغارى دەڭگەيدى ورنىقتى ساقتادى، بۇقارانىڭ اۋرۋ كورسەتۇى قيىن بولۇ، اۋرۋ كورسەتۇى قىمبات بولۇ ماسەلەسى ئونمدى شەشىلىپ، بۇكىل رايوندىعى اۋىل ـ قىستاق نوپوسىنداعىلار وزدەرى تۇرعان وڭىردەگى سەلبەستىك شياحانالارىندا شياحاناعا جاتسا الدىمەن ەمدەپ، سوڭىنان اقى تولەۋ جانە ئبىر پۇنكتتىك ەسەپ جاساۋ جۇزەگە استى.

وقىتۇشىلاردى ەنگىزىپ، قۇرىلمدى رەتتەدى، ساپالى وقۇ ـ اعارتۇ بايلىعى بارعان ساين مولايا ئتۇستى

جۇڭگوشا سۇرەت كۇرجەگى، حور كۇرجەگى، ورىكەستر، 3D باسۇ... ئار سەيسەنبى كۇنى تۇستەن بۇرىن بيڭتۇان 2 ـ شىسى تەمىنگۇان قالالىق 1 ـ ورتا مەكتەپ تولىق ورتا 2 ـ جىلدىعى وقۇشىلارىنىڭ اۋەس كۇرجەگى ۋاقىتى بولاتىن.

شەت ـ شالعاي وڭىردەگى تۇان ـ الاڭ مەكتەبىنەن بۇگىنگەدەي كولەمدەنە داۋۇنا نەبارى 2 جىلدام استام ۋاقىت عانا جۇمسالدى ـــ 2018 ـ جىلى حۋاشان وقۇ ـ اعارتۇ بىرلەستىگىنە مۇشە مەكتەپ بولعاننان كەيىن، ساپالى وقۇ ـ اعارتۇ بايلىعىنا سۇيەنگەن بۇل مەكتەپتىڭ قاتىتى بولشەك قۇرىلعىلارى جانە وقىتۇشىلاردىڭ تولىمدىلىق دەڭگەيى تۇگەلدەي بارىنشا جوغارىلادى.

يگىلىككە كەنەلگەن جالعىز بۇل مەكتەپ عانا ەمەس. بيڭتۇان 2 ـ شىسى حۋاشان ورتا مەكتەبى شارت ـ جاعدايى ئالسز 15 مەكتەپكە بارىنشا كومەكتەستى ـ سۇيەمەلدەدى. "مۇنداي كومەكتەسۇ ـ سۇيەمەلدەۋ بيڭتۇاننىڭ بولاشاقتاعى وقۇ ـ اعارتۇىنىڭ داۋۇى جوننەن بايلىق سانالادى"، ـ دەدى كومەكتەسۇ ـ سۇيەمەلدەۋگە يە بولعان تەمىنگۇان قالالىق 1 ـ ورتا مەكتەپتىڭ باستىعى تاۋ شۇبيڭ.

وقۇ ـ اعارتۇ ارقىلى حالىققا تيىمدىلىك جەتكىزۇ ينجەنەريا ساىن انقارۇ ارقىلى اناعۇرلىم كوپ ورتا، باستاۋىش مەكتەپ وقۇشىلارى ساپالى وقۇ ـ اعارتۇ بايلىعىنان يگىلىكتەندى. بىلتىر شىنجياڭدا مەكتەپكە دەيىنگى تاربيە بويىنشا بالاباقشاعا جالپىلاما كىرۇ سالىستىرماسى 95.95%كە، باستاۋىش جاسىنداعى بالالاردىڭ وقۇعا ئتۇسۇ سالىستىرماسى 99.9%كە جەتىپ، 9 جىلدىق مىندەتتى وقۇ ـ اعارتۇدى بەكەمدەۋ سالىستىرماسى 95%تەن استى.

جوعارى وقۇ ـ اعارتۇدىڭ داۋۇى دا جۇرت نازارىن اۋداردى. 2019 ـ جىلى شىنجياڭدا ادەتتەگى جوعارى وقۇ ـ اعارتۇ بويىنشا مەكتەپتە وقىپ جاتقان وقۇشى 453 مىڭ 800 ادام بولىپ، 2014 ـ جىلداعدان 146 مىڭ 200 ادام ارتتى؛ ورتا دارەجەلى وقۇ ـ اعارتۇ بويىنشا مەكتەپتە وقىپ جاتقان وقۇشى ئبىر ميلليون 843 مىڭ 600 ادام بولىپ، 2014 ـ جىلداعدان 147 مىڭ 600 ادام ارتتى. شىنجياڭ جوعارى مەكتەپتەردەن وقۇ تاۋسقان وقۇشىلارعا جۇمىستانۇدى، شارۋاشىلىق قۇرۇدى جەبەۋ جوسپارىن، نەگزگى ساتىدا تولىسۇ جوسپارىن، "ۇشكە كومەكتەسۇ، ئبىردى سۇيەمەلدەۋ" جوسپارىن، جاستاردىڭ جۇمىستانۇىن باستاۋ جوسپارىن، ت.ب اتقارىپ، وقۇ تاۋسقان وقۇشىلاردى نەگزگى ساتىعا بارىپ جۇمىستانۇعا، كاسىپورىندارعا بارىپ جۇمىستانۇعا جانە دەربەس شارۋاشىلىق قۇرۇعا جەتەكتەدى جانە شابىتتاندىردى.

ئشول ـ جازىرانىڭ قوينۇاۋنا ورنالاسقان تارىم داشۇەسىندە مەكتەپ نازاردى ەكونومياىلىق، قوعامدىق داۋۇ قاجەتىنە شوعىرلاندىرىپ، ئپان، كاسپ قۇرىلمەن رەتتەپ، ساپالاندىرىپ، شەكارا وڭىرگە تامىر تارتقان تۇلەكتەردى توپ ـ توبىمەن جەتىلدىردى.

بيىل 24 جاستاعى ياسىنجان تۇرسىنجان تارىم داشۇەسىنەن وقۇ تاۋسقاننان كەيىن حوتان ايماعى كەريا اۋدانىنىڭ جينكىن مال شارۋاشىلىعى سەرىكتەستىگىنە بارىپ قىزمەت ىستەۋدى تاڭدايدى. "وقىعان كاسىبىم اۋىل شارۋاشىلىعى ئىلمى، قازىر زاۋودتىڭ تەحنىگىمەن. مەنى ەڭ قاجەت ەتكەن جەردە ئوز رولىمدى ساۋلەلەندىرۇدى ئۇمىت ەتەمىن".

اقسۇ قالاسى بەستىرمەن اۋىلىنىڭ باستىعى قايۇم احات دا ياسىنجان سياقتى نەگزگى ساتىعا تامىر تارتۇشىلاردىڭ ئبىرى ەدى. 2002 ـ جىلى ول تارىم داشۇەسىنىڭ مال شارۋاشىلىعى، مال شياگەرلىك كاسىبىنەن وقۇ تاۋسقاننان كەيىن نەگزگى ساتىعا بارىپ قىزمەت ىستەيدى، ول مال شياگەرلىگى قىزمەتىمەن شۇعىلدانباسا دا، كەڭسەسىنە جىل بويى ئدارى ساندىعىن قويىپ قويۇشى ەدى، قىستاق تۇرعىندارى مالدارىنىڭ ىندەتىن كورسەتۇ ئۇشىن ۇنەمى ونى ىزدەپ كەلەتىن.

"تورالعى رۇحىمەن ادام تاربيەلەپ، شىنجياڭدى گۇلدەندىرىپ، شەكارانى بەكەمدەۋگە قىزمەت وتەۋ كەرەك". تارىم داشۇەسى پارتكومىنىڭ شۇجيى جاۋ گۇالحۇي بىلاي دەدى: مەكتەپ قۇرىلعاننان بەرى، تارىم داشۇەسى 70 مىڭعا تارتا وقۇشى باۋلىپ اتتاندىردى، وقۇ تاۋسقان وقۇشىلاردىڭ 85%ى شىنجياڭعا تامىر تارتىپ، ىشكى ولكەلەردەن كەلىپ وقىعان وقۇشىلاردىڭ 52%ى شىنجياڭدا قالىپ قىزمەت ىستەدى.

(تىلشىلەر لي يانان، چاڭ چين، ياڭ شۇي، چىڭ لۇڭ، ارداق)

(9 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنگى «خالىق گازەتىنە» باسىلعان)

(باسى 3 ـ بەتتە)

اۋتونومياىلى رايوندىق ەكولوگياىلىق ورتا مەڭگەرمەسى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ مۇشەسى، مەڭگەرمەنىڭ ورىنباسار باستىعى سۇن ژاڭشىڭ اسەرلى كوڭىل كۇيمەن حابارلادى. ول بىلاي دەدى: ئبىز باس شۇجيدىڭ ماڭزدى ئسوزىنىڭ رۇحىن باتىل دايەكتىلەندىرىپ، تياناقتاندىرىپ، جاسىل تاۋ، تۇنىق سۇ ـــ باعالى بايلىق ۇستانىمىن مەقتاپ ورناتىپ، ەكولوگياىلىق ورتانى قورعاۋدىڭ ساياسى جاۋاپكەرشىلىگىن باتىلدىقپەن ارقالاپ، كورىكتى شىنجياڭنىڭ اسپاننىڭ ئتىپتى دە اشىق، تاۋىننىڭ ئتىپتى دە جاسىل، سۇىننىڭ ئتىپتى دە تۇنىق بولۇىنا مۇمكىندىك جاساۋعا قۇلشىنامىز.

جۇڭگو ئسلام ئدىنى قوعامىنىڭ ورىنباسار باستىعى، شىنجياڭ ئسلام ئدىنى شۇەيۇانىنىڭ باستىعى ابدۇرىقىپ تومۇرنياز بىلاي دەدى: ئبىز وتانشىل ئدىني قايراتكەلەردىڭ بەلسەندى رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، شىنجياڭدا ئسلام ئدىنىن جۇڭگوشالاندىرۇ بەتالىسىنا تاباندى بولىپ، ئدىن قاعيدا ـ جوسىنداري جوننىدە وسى زامانعى جۇڭگونىڭ داۋۇ، العا باسۇ تالابىنا ۇيلەسەتىن، جۇڭحۇانىڭ تاڭداۋلى ئداستۇرلى مادەنيەتىنە ۇيلەسەتىن بايمداۋ جانە تۇسىنىك جاساپ، ئدىننىڭ اقاۋسىز داۋۇىن جۇزەگە اسىرامىز.

"جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شىنجياڭدى جونگە سالۋ جالپى جوباسىنا ىرىقتىلىقپەن تۇرالانىپ، جالپى بەتتىك كەدەلىكتەن ارىلتۇدى اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۇمەن ورگانيكالى ۇشتاستىرۇدى ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتۇ ئۇشىن تىنباي قۇلشىنىس جاسايمىز". اۋتونومياىلى رايوندىق پارتكوم اۋىل ـ قىستاق قىزمەتى كەڭسەسىنىڭ مەڭگەرۇشىسى، اۋتونومياىلى رايوندىق اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق مەڭگەرمەسى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ شۇجيى جۇ گاڭ بىلاي دەدى: اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ، اۋىل ـ قىستاقتىڭ، شارۋالاردىڭ تۇتاس رايوننىڭ ەكونومياىلىق، قوعامدىق داۋۇنداعى "ورنىقتىرعىش" رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، شىنجياڭنىڭ قوعام ورنىقتىلىعى مەن بايلاندى تىنىشتىعىن ىلگەرىلەتۇگە بەلسەندى ۇلەس قوسامىز.

"جۇمىستاندىرۇدى جەبەۋدى، ئسوز جوق، باستان ـ اياق مەقتى ۇستاۋ كەرەك". اۋتونومياىلى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۇ مەڭگەرمەسى جۇمىستاندىرۇدى جەبەۋ باسقارماسىنىڭ ورىنباسار باستىعى ما جاۋفىك بىلاي دەدى: جاقىن ماڭناڭ، سول جەردىڭ وزىنەن جۇمىستانۇ مەن ئتارتپىتى سىرتقا شىعارىپ جۇمىستاندىرۇدى ورگانيكالى بىرلەستىرۇگە تاباندى بولىپ، جۇمىستاندىرۇدى الۋان ئتۇرلى شارالارمەن جەبەپ، ئار ۋلت ەڭبەكشىلەرىنىڭ قاجىرلى ەڭبەگى ارقىلى ئتىپتى دە باقىتتى، كورىكەم تۇرمىستى جاراتۇىنا مۇمكىندىك جاسايمىز.

"3 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شىنجياڭ قىزمەتى جونىندەگى ئاگىمە ئماجلىسىنىڭ اشلۇى ئبىزدىڭ اربىرىمىزگە تاسقىندايان كۇش ئبىتىرىپ، بولاشاقتا دەگەن ئۇمتىمىزدى قاۋلاتىن. مەن، ئسوز جوق، باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ ماڭىزدى ئسوزىنىڭ رۇحىن اۋىلمىنىڭ ئاربىر قىستاعىنا، ئاربىر اۋلاسىنا دەيىن جەتكىزىپ، ادامدى تەبىرەنتەرلىك حابارداى ئار ۋلت بۇقاراسىنا جەتكىزەمىن"، ـ دەدى مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنىڭ ۋاكىلى، قۇربان تۇلىم ەسكەرتكىش سارايىنىڭ تۇسىندىرمەشىسى رۇحيام ئماتسايدى.

قابا اۋدانى اقشي قالاشعى مينجۇ جۇڭلۇ الۇمەتتىك اۋماعىنىڭ كادرى ئمادينا مۇقان مىنالاردى ئبىلدىردى: ئمالجىلىس رۇحىن ويداعىداي ۇڭىتتەپ، ئمالى، الۇمەتتىك اۋماق قىزمەتىن ناقتى، ەگجەي ـ تەگجەيلى ىستەپ، پارتيانىڭ قامقورلىعىن، كوڭىل بولگەندىگىن بۇقاراعا جەتكىزىپ، مەكەنىمىزدى ئتىپتى دە كورىكەم ەتىپ قۇرىپ شعامىز.

قاشقار ەكونومياىلىق اشۇ رايونى پارتيا قىزمەت كومىتەتىنىڭ ورىنباسار شۇجيى، باسقارۇ كومىتەتىنىڭ مەڭگەرۇشىسى ياڭ دۇڭشىڭ مىنالاردى ئبىلدىردى: باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ تالابى بويىنشا، جىبەك جولى ەكونومياىلىق بەلدەۋى وزەكتى رايون قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتۇدى قوزعاۋشى ەتىپ، قاشقار كەشەندى باجىسز اۋماعىنىڭ باجىسز ماڭناەرلەۋ، باجىسز زات اينالىمى، باجىسز قىزمەت وتەۋ، وتكەلدەن وتكىزۇ سياقتى وزەكتى فۇنكتسيالارىن جاپىاي جوعارىلاتىپ، توڭىرەكتەگى مەملەكەتتەردى بەتكە العان زات اينالىمىن ئبولىپ جونەلتۇگە، وڭدەپ جاساۋعا، ساتۇعا قىزمەت وتەۋ ورتالىعىن قالىپتاستىرىپ، اشۇ رايوننىڭ جاڭالىق اشۇ قۇاتى مەن باسەكەلىك قۇاتىن كۇشەيتەمىز.

(ئتىلشىمىز لي ياڭ، قاتناسقان تىلشىلەر لي شيڭ، جاڭ يۇنمەي، ليۇ ي، فان حۇڭ ـ ي، جاڭ جىلي، سۇ لۇپيڭ، جاڭ شياۋيان، جازىرا نەسىپەك، جاۋ جىيۇن، شى شين، لياڭ ليحۋا، ژاڭ يۇڭفەي، جيا چۇنشيا، جاۋ شيىا، جاڭ رۇيلين، حان چين ـ يان، ميھىرگۇل ەۋپۇر، لي چۇنشيا، جىڭ جو، چىن چياڭۋي، ەرىكتى تىلشىلەر ۋي زىيۇن، ژاڭ گويىن، يۇي ايشيان)